

Stanovisko k procesu přípravy novely Zákona o doplňkovém penzijním spoření

Širší rámec

Podmínkou dobrého fungování státní správy je i dodržování **Obecných zásad hodnocení dopadů regulace** (dále RIA - *Regulatory Impact Assessment*). Ty jsou trvalou součástí legislativního procesu ČR od roku 2007.¹

RIA je proces, jehož součástí je věrohodný popis řešeného problému, popis realistických variant řešení, přehledné vyčíslení a vyhodnocení jejich přínosů, nákladů a dopadů na stát a dotčené subjekty, průběžné konzultace variantních řešení s potenciálně dotčenými subjekty a ve finále identifikace vhodné varianty.

Zjištění získaná v procesu RIA má obsahovat zpráva, která je povinnou součástí důvodové zprávy legislativní předlohy, která prochází Legislativní radou vlády. Slouží pro zodpovědné rozhodování zákonodárcům, politické reprezentaci, státní správě a jako zdroj kvalitních informací pro dotčené skupiny, novináře, voliče a veřejnost. Nedodržování nebo dokonce obcházení procesu RIA výrazně snižuje transparentnost správy věcí veřejných, zvyšuje pravděpodobnost přijímání neefektivní a škodlivé regulace s nepředvídatelnými důsledky a otevírá dveře skrytému prosazování parciálních, v horším případě i korupčních zájmů.

Věc hodná pozornosti

Koncem roku 2014 se Odborná komise pro důchodovou reformu shodla na řadě návrhů změn doplňkového důchodového spoření a předala je prostřednictvím resortně příslušného ministerstva financí k dalšímu odbornému zpracování vládě. Příprava příslušné novely zákona (nová regulace) však obešla proces RIA. Novela bez RIA doznala změn i v průběhu jejího projednávání v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR (celkový přehled všech navrhovaných změn viz **Příloha**). Legislativní návrh tak vznikl pro odbornou i laickou veřejnost nepřehledným způsobem bez solidního posouzení variant a jejich dopadů.

Jsme přesvědčeni, že obcházení obecných zásad RIA a přijímání dalších návrhů podobným způsobem může mít závažné, obtížně předvídatelné a dlouhodobě nežádoucí důsledky i proto, že u většiny legislativních změn v důchodové oblasti lze očekávat poměrně zásadní finanční dopady jak na veřejné finance, tak na dotčené subjekty, kterými jsou občané, zaměstnanci, zaměstnavatelé, soukromé finanční a další podnikatelské subjekty.

Daniel Münich, Martin Potůček

¹ Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace (RIA) schválené usnesením vlády ze dne 14. prosince 2011 č. 922 a usnesením vlády ze dne 8. ledna 2014 č. 26. Internet: http://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/metodiky/Uplne-zneni-Obecnych-zasad-ucinnost-od-1-2--2014_.pdf

Příloha: Přehled změn a jejich původ v případě novely Zákona o doplňkovém penzijním spoření.

Příloha: Přehled změn a jejich původ v případě novely Zákona o doplňkovém penzijním spoření	Návrhy projednané Odbornou komisí pro důchodovou reformu	Obsaženo v návrhu změnového zákona předložený Ministerstvem financí	Zpracování návrhu dle obecných zásad hodnocení dopadů regulace RIA	Poslanecká iniciativa	Vyhodnocení iniciativ dle obecných zásad hodnocení dopadů regulace RIA	Obsaženo ve znění novely zákona postoupené Senátu
Osвобоzení od daně z příjmu výplaty penze prováděné minimálně 10 let.	PŘIJATO	ANO	NE			ANO
Zrušení minimálního věku pro účast v doplňkovém penzijním spoření.	PŘIJATO	ANO	NE			ANO
Zvýšení limitu pro investování do standardních a speciálních fondů kolektivního investování o x % z hodnoty majetku v účastnickém fondu.	PŘIJATO Standardní: z 35 na 40% , speciální: z 5 na 10%	ANO Standardní: z 35 na 60% , speciální: z 5 na 20%	NE			ANO Standardní: z 35 na 60% , speciální: z 5 na 20%
Povinnost bank držet peněžní prostředky (vy)plácené účastníkům odděleně od ostatních prostředků. Tyto prostředky nespádají do majetkové podstaty v případě úpadku penzijní společnosti.	PŘIJATO	ANO	NE			ANO
Zvýšení limitu na provize zprostředkovatelům z 3,5 % na 7 %.	NEPŘIJATO	NE		ANO	NE	ANO
Změnit povinnost ČNB odejmout povolení z důvodu neplnění stávajících zákonných požadavků na uvážení dohledového orgánu při posouzení individuální situace účastnického fondu.	PŘIJATO	NE				

Přiznat právo penzijní společnosti na úhradu prokazatelně vynaložených nákladů při provádění exekucí na majetek účastníků doplňkového penzijního spoření.	NEPŘIJATO	ANO	NE			ANO
Úprava limitů pro čerpání státní podpory - zvýšení limitu osvobození od daně z příjmu fyzických osob u příspěvku zaměstnavatele ze 30 000 na 50 000 Kč a zvýšení nezdanitelné části základu daně z 12 000 na 24 000 Kč, změna výpočtu částky, kterou lze odečíst od základu daně v případě příspěvku na penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření a pojistné na soukromé životní pojištění.				ANO	NE	ANO
Vrácení fixního věku 60 let pro nárok na dávky doplňkového penzijního spoření s výjimkou předdůchodu.				ANO	NE	ANO
Umožnění výběru <u>třetiny</u> prostředků pro nezletilé účastníky při dosažení věku 18 let.				ANO	NE	ANO
Úprava administrativních podmínek pro distributory (prodloužení platnosti registrace ČNB zprostředkovatelům z jednoho roku na dva roky).				ANO	NE	ANO
Úprava zákonných limitů pro úplatu z transformovaného fondu (– zvýšení úplaty za obhospodařování aktiv z 0,6 na 0,8 % z objemu majetku transformovaného fondu a zároveň pokles maximální odměny z výnosu z 15 % na 10 %).				ANO	NE	ANO

Oprávnění zákonného zástupce k uzavření/změně smlouvy za nezletilého účastníka bez souhlasu soudu.				ANO	NE	ANO
Úprava maximálních poplatků za správu u doplňkového penzijního spoření z 0,8 na 1 % a zvýšení odměny penzijním společnostem z podílu na zisku z 10 na 15 % ročních výnosů.		ANO	NE			ANO
Umožnění výběru <u>poloviny</u> prostředků pro nezletilé účastníky při dosažení věku 18 let.				ANO	NE	NE